

Palánka, 1908. november 15.

Egyes szám ára 12 fillér

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

PALANKA,

hova mindennemű
küldemény címzendő.

Hirdetések jutányos
árban számíttatnak.

BÁCSKAI HIREK

Megjelenik minden
VASARNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 K
Fél 3 K

Nyilttér sora 30 fillér

TÁRSADALMI HETILAP.

IV. évfolyam.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Csernicsek Imre.

46. szám.

A kultura terjesztői.

Nem vagyunk barátjai a külföldi minták majmolásának, különösen amikor ezek a minták hazai sajátos viszonyainkba csakis nemzeti jellegünk kisebb-nagyobb megsértése nélkül alig illeszthetők bele. Amiből azonban nem következik, hogy a külföldi jó példán nem volna szabad okolnunk.

Minden birodalmi német büszkén vallja, hogy hazája előrehaladt kultúráját népiskolai tanítóinak köszönheti. Nálunk az elemi iskola tanerői minden kitűnőségük mellett sem vindikálhatják maguknak az érdemet azért, amit a kultura terén elértünk. Itt az érdem oroszlánrésze a tanároké, első sorban a középiskolai tanároké. Mert bár a legtöbb elemi iskolai tanító jól megveti a talajt, a művelődés épületét mégis a tanárok emelik fel a jól elkészített alapon.

Azokról az érdemes férfiakra fog e sorokban szó esni, kik lankadatlan buzgalommal, magas műveltséggel és szakértelemmel fáradoznak egy a modern kultura magaslatán álló ifjú Magyarország felneveléséről. Azokról a férfiakra, kikre mindig ujjabb-ujabb

kötelességeket tukmálnak, viszont gondoskodnak arról, hogy e kötelességek teljesítéseért járó anyagi elismerés valahogyan túl ne terhelje őket, nehogy a tulságos élvezetek hatása alatt összeroskadjanak.

Az orosz »apuska« is így szokott sok millió éhes fiával bánni, — nem engedi, hogy tulterheljék a gyomrukat, mert tudvalevőleg a legtöbb betegség oka az elrontott gyomor. Nehezünkre esik, hogy a szellemi munkások legelőkelőbbjeiről — a tanárokról — kiket nemes hivatása a legideálisabb világfelfogásra predesztinál, gyomrukra való vonatkozással beszéljünk. De biz — mi türes-tagadás — a tanárok megélhetéséhez szükséges mindennapi kenyér körül baj van; nagy baj — alig kerül meg.

Nincs az a munkálkodó osztály, amelynek tagjai a drágaság következtében megváltozott viszonyok mellett helyzetét, legalább látszólag meg ne javította volna. Látszólag azért, mert a jobb fizetés dacára az aránytalanul nagyobb drágulás még mindig súlyosabbá teszi a megélhetést, mint annakelőtte. Hogy járnak még

hát azok, akiknek jövedelme időközben nem szaporodott? A tanárookra kell tekintenünk, hogy ezt megtudjuk.

Ezeknek évről-évre, sőt mondhatnók évtizedről évtizedre kijár a fizetésjavítás — ígretben, amelyet azonban semmiféle szükségleti cikket szállító sem hajlandó. Becses kulturmunkájukat minden művelt ember és a felettes hatóságuk is, a legnagyobb erkölcsi elismerésben részesíti. Hogy azonban a munkálkodni elme hűvelye nem más mint fizikai test, melyet közönséges aerral nem lehet táplálni — belátni nem akarják. A tanár, aki megfelelő társadalmi állási tölt be, akitől a társadalom kérlelhetlenül követeli, hogy rangjához méltóan öltözködjék, viselkedjék és lakjon — ne lakjon jól. A társadalmi követelmények szabják meg költségeinek mértékét, a társadalom azonban az érette fárodozónak nem adja meg erre a módot.

De ime! Hiszen egészen megfeledekezünk arról, hogy a közoktatásügyi miniszter már »rendezte« is a tanárok fizetését, sőt az ehhez szükséges kiadási többletet már fölvetta a jövő évi költségvetésbe.

TÁRCA

Toborzó.

Irtó: Alba Nevisz

Asszonytársaim! Imhol a kapu.
Döngesük ökleinkkel. Rajta!
Míg ki nem tárul alázatosan,
S be nem léphetünk rajta.

Asszonyvéreim! Pipogya sereg.
Mit tétováztok? Mire vártok?
Mégse untátok meg a jármot?
Mégis csudára vártok?

Kicsi a kezünk? a bőre gyöngy?
De pihent vér futkos alatta!
Évezrek letört akaratja
Bujkál kék sorokba alatta!

A hajunkat mi — jaj, — le ne vágjuk!
Ne fonjuk hasogató kócba
Szép, fehér hátunk, kerek vállunk
Ne takargassuk nyers darócba.

A szerelemből ne üzzünk tréfát.
A férfi legyen — nem urunk — párunk.
Akivel büszkén egy sorba állunk.
Akivel mindig egy sorban járunk.

Tul a sorompón, gazzal vegyesten
Paradicsomi virágok nőnek.
Uraim! Es a föld a mienk is.
Roskadt uraim! Utat a nőnek!

Tespedünk régen. Munkára vágyunk.
Lelkeinkben az ős emberálom;
Tudunk nevetni, tudunk szenvedni
Miért ne juthatnánk át a határon?

Asszonytársaim! Pipogya lelkek!
Ha a fogatok b. bérre vágyik:
Adjátok árát! És ha kidölnénk!
Egy helyett kerül tizezer másik.

Pukitsuk — ha kell — vérrel a földet!
Arcunk rózsáit vessük beléje.
Ne sajnáljátok! . . . Megéri bőven
Annak az első győzelmes napnak
Győzetlen éje.

Irodalom.

A »Vasárnapi Ujság« november 8-iki száma közli Taftot, az egyesült-Államok új elnökét, a feloszlóban levő budapesti botanikus kert képeit. Lotz Károly hagyatékából visszamaradt képeket, Pataky László művészi rajzát, a török szultán és trónörökös legújabb képet képeket a delegáció tagjainak kirándulásáról a Csepel szigetre Válaspuez-képeket a Nemzeti Szalon kiállításáról stb. Szépirodalmi olvasmányok Mikszáth Kálmán pompás regénye a Thököly-kori régi magyar világból, Oláh Gábor és Nil verse, Haraszthy Szederkény Anikó novellája, Lemaitre francziából fordított regényi. Egyéb közlemények: Gholnoky Viktor csikke Kréta szigetről, tárczazikk a hétről s a rendes heti rovatok Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre négy korona, a »Világkrónika«-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a »Vasárnapi Ujság« kiadóhivatalában Budapest, IV., Egyetem u. 4 (szám.) Ugyanítt meg rendelhető a »Képes-Néplap« a legolcsóbb újság a magyar nép számára fétévre két korona 40 fillér.

Nos hát, éppen ez az úgynevezett »rendezés« teszi újra aktuálissá a tanárok égető bajait. Ez a rendezés, mely a sok rendbeli ígéretnek akar beváltása lenni, nem egyéb személyvesztésnél. Ahelyet, hogy a tanároknak a régóta bizvást remélt megélhetést biztosítsa, szaporítja a kötelesegeiket és ezer tanár közül csak harmincnek nyújt valamelyest kedvezőbb helyzetre való kilátást, mind a melyekben most szynylódnak.

Nyilvánvaló ezekből, hogy a hivatalnoki intelligencia creme-jét olyan fegyverek használatára akarják kényszeríteni, melyeket eddig csak a proletárius kézmunkásai használtak. Vagyis ama temérdek millió, melyet egyébként kulturális célokra fordítunk, minden egyébre jók, csak arra nem, hogy a kultura igazi terjesztőinek létfontartását biztosítani lehessen.

Vajjon mit szólnának ehhez a népiszkolai tanítók kulturumkájához oly büszke németek, kik a műveltség terén bizonyára nem utolsó helyet foglalnak el?

Minő erő, minő hatalom kellene ahhoz, hogy a kultura zászlóvivőinek lelkéből az utolsó esep idealizmust ki ne öljék? Vagy okvetlenül bele kell rohannunk abba veszélybe, amely következményeiben szinte beláthatatlan, mert nemcsak a tanári kart, hanem ifjuságunk energiáját és jövőben való bizalmát is megrendíti.

Csak egy megczáfolhatatlan tényt akarunk leszögezni, s ez az, hogy akitől valamit kívánunk, annak a legellemibb méltányosság elvénél fogva, valamit nyújtani is kell.

Anyagilag pedig kétszeresen kell nyújtani annak, aki szellemit és erkölcsnemesítő munkájával ennek az elkorhadt, elposványosodott társadalomnak pénzzel meg se fizethető szolgálátokat tesz.

Joggal várja el tehát minden művelt ember, hogy ez a szégyenteljes kérdés mielőbb le fog kerülni a napirendről, s a tanárok is végre is meg fogják kapni, amit a legutolsó mesterlegény — ha másképp nem, kényszerítő eszközökkel — ki tudott magának vivni: a megélhetés lehetőségét.

A palánkai téli kikötő. Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk arról, hogy a palánkai téli kikötő ügyében küldöttség megy Adamovits István orsz. képviselőhöz, hogy nála interváljon. Szombaton egy 22 tagú küldöttség kereste fel Ujvidéken, ahol a képviselő kijelentette, hogy személyesen fog a minisztériumnál élni.

A palánkai földmivelők szövetkezete a bukás szélén.

Panamaszag a levegőben.

Hogy is volt ez év tavaszán?

Ugy, hogy a beállott pénzválság némi bonyodalmat okozott a földmivelők szövetkezetében is.

Jött a revízió és Märzluft Mátyás tanító, a szövetkezet könyvelője golyót röpített a fejébe.

És meghalt. Azután pedig eltemették.

A temetésen megnyilatkozott részvét jelezte és tolmácsolta a közvéleménynek azt a nézetét, hogy Märzluftot nem bűnösnek, hanem bűnbaknak tartja. Hisz ő maga, ha szabálytalanságokat vagy mulasztásokat el is követhetett, de alapjában véve szolid, jellemes, becsületes és végtelen jó szívű ember volt. S a mellett jó állásban, sőt jó módban volt. Legalább így tudtuk.

A nagy közönség várta azután a szenzációs leleplezéseket, leste, hogy kik azok a gazemberek, kik ezt a virágzó pénzintézetet a tönk szélére juttatták?

De hiába leste. Nem tudódott ki semmi. Egy darabig egyet-mást úgtakbúgtak az emberek, de az illetékes helyről semmi pozitív adat se szivárgott ki. Mindent a titkolódzás leple alá burkoltak.

Märzluft sirján pedig kisarjadzott a fű...

Azonban a válság itt volt. Fizetni kellett, de nem volt miből.

Itt aztán akadt egy mentő angyal: a selmebányai bank.

Ez a bank 200000 korona kölcsönt nyújtott 6 százalékra és betáblázásra, T. i. az igazgatósági tagok magánvagyonát táblázta be. A miért a földművesek körülbelül 8000 kor, illetéket és költséget fizettek.

De ez nem volt minden. Azok, a kik a kölcsönt »kijárták«, provízió címén még másfél százalékot zsebeltek be a földmivelőktől. A mi megint kitesz vagy 3000 koronát.

De még ez se volt elég a parasztok megnyuzására.

A bank küldött a szövetkezet nyakára két »szakértőt«, kiknek egyike havi 500 koronáért, másika meg 400 koronáért, tehát együttesen évi 10800 koronáért »rendezik« a szövetkezet ügyeit.

S a mellett van a szövetkezetnek még saját könyvelője is, ki szintén rendes fizetést huz.

Ez a sok szakember pedig emígyen annyi költséget okoz, a mennyit a szövetkezet megingott hitele és mérlege ki nem bír.

Azért a szövetkezet attól a két »szakembertől« szabadulni szeretne.

De ennek a szabadulásnak nagy lett az ára.

A bank felmondta a 200000 korona kölcsönt.

Palánka községe természetesen szintén a 135000 koronát kitevő betétjét.

Pénz nincs, hitel sincs. Majd dobra kerülnek legjobb gazdáink.

Ujpalánka után pusztulhat Palánka is.

Csak azt nem értjük, hogyan adhatott kölcsönt a Selmebányai Bank néhány hónappal ezelőtt s akkoriban biztos helyre

vélte elhelyezni pénzét s minthogy tényleg volt és van is rá fedezet s most u. u. »kedvezőtlen információ« alapján mért mondja fel, mikor a betáblázott gazdák anyagi viszonyaiban semmiféle változás be nem állott, sőt javulás konstálható, mert a kamatláb mindenütt alább szállott s egyáltalán a pénzügyi viszonyok javultak?

Igaz, alapos leckét érdemelnek gazdáink is, hogy naivul beugrottak ennek a banknak, mely hurkot vetett a nyakukra és most azon rángatja, sőt fojtogatja őket.

De másrésztől a bank eme manipulációjáról mindenfelé a legnagyobb megbotrányozással beszélnek — és pedig teljes joggal, — mert mégis csak absurd dolog egyszerű parasztgazdák naivságát arra használni ki, hogy őket kutyaszorítóba kergeték és anyagilag tönkretegyék. Vagy legjobban esetben is, feléve, hogy sikerülne — a mi nem valószínű — egy másik pénzintézet segítségével a szövetkezet pénzügyeit rendezni: az érdekelt gazdáknak egy éven belül kétszer is ugyanazokat a betáblázási s egyéb, ezekre rugó hasznaltalan költségeket okozni. Ehhez nagyon táj lelkiismeret kell.

Ahhoz meg nagyon szük látóköri, hogy egy tekintélyes pénzintézet provízió éhes információnak felüljön.

A hitelevesszett szövetkezet és az agyon-táblázott gazdák most azon aternativa előtt állanak, hogy vagy sikerül valahol pénzt szerezniök, persze megint borsos kamara, betáblázásra, provízió segítségével, vagy nem sikerül s akkor tekintélyes gazdák koldusokká lesznek. Ez az utóbbi a valószínűbb.

Am a bank szakembereihez is volna szavunk. Már sok hónapja, hogy itt »működnek.« Urak, hol az eredmény? Mit végeztek? Csak nem akarják eredményül feltüntetni a szövetkezet nyomoruságos evickelését és rohanását a bukás felé? Miért huzzák az urak azt a nagy szakértői fizetést? Hisz a szövetkezet, ha már éppen másképp nem lehet és a bukás el nem kerülhet, ezen tetemes költségek nélkül is elbukhatott volna, a mi az urak zsebébe vándorol. Mire való ez a költség-szaporítás?

Vagy hát legalább arra mutattak volna rá, mi a hiba, hol a hiba, ki a bűnös? Mert ám hova tovább, annál erősebben rebesgeti a fáma, hogy különösen két három gazda hirtelen és azóta meggazdagodott, a mióta a szövetkezet ügyeinek rendezésében részt vesz.

Ha igaz ez, elő a nevekkel, ha nem, nyugtassák meg a közvéleményt a való ok kiderítésével és őszinte feltárással.

A jövőben lesz szerencsénk és több szavunk ezen ügyhöz.

Fogzás.

Ugyan adjátok a szenvedőnek SCOTT[®] féle Emulsiót és kiméjétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

Az Emulsió vávan zavarva, mindenkor helyes mód szerint a SCOTT-féle módszer védje nyét — a halászt — kérjük figyelmbe venni.

A gyermek szereti a SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg

re állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üvegára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Biróválasztás Palánkán.

Régi fogás készűl!

Polgárok, vigyázzatok!

Mint megbízható forrásból értesülünk, azok, a kiknek érdekükben áll, két pártra akarják szakítani a polgárság egyesült táborát.

Polgárok, vigyázzatok! Ne üljétek fel ennek a buta kortesfogásnak! Okuljatok a multban mindig ez az ostoba politika idézte fel köztetek a testvérharcot, melyet bizonyos közigazgatási hivatalok és hivatalnokok előszeretettel propagáltak köztetek. Bár óvatosan, de mindig biztosan. S ők aztán, mikor ti, mint vert had, szégyenkezve távoztatok az urnáktól, jót röhögtek rajtatok a markukba.

Ugy-e bár, mindig kiszorítottak benneteket a község éléről és képviselőtestületéből ezzel a fogással?

Mért? Mert hát a polgári elem intelligensebb, világlátottabb, szélesebb látó körű, önálló gondolkodású.

Pedig az „uraknak“ nem ez kell. Hanem olyan bíró, kinek horizontját a trágyadomb szabja meg, kinek intelligenciája csak akkora, hogy vagy egy fél óra alatt egyszer le tudja pingálni a nevét, kinek világlátottsága a szállásár és kukoriczaöldjén túl nem terjed, kinek minden ambíciója abban merül ki, hogy felebbvalóival egy egy áldomást ihassék. Szóval ügyefogyott, bárgyu pojácza kellene bírónak, kit zsinóron lehet ránczigálni. Egy medve, kit orránál fogva lánczton lehet vezetni. Egy majom, ki gazdája nótájára járja a tánczot.

Ez kellene és kellett felfelé. A minthogy mindig úgy is volt. De nem kell lefelé. Nem kell Palánka községének és közönségének, mely éppen a felfelé függő és lefelé lógó bíró és községi képviselőtestület miatt fejlődésében száz esztendővel visszamaradt.

Önálló gondolkodású bíró és független községi képviselőtestület mellett Palánkának rég kellett volna kifejlődnie a délnyugati Bácska virágzó centrumává.

Pedig a valóságban az ellenkezője. Közönséges szurdok, megyei zsákutcza, melynek csupán annyi az idegenforgalma, a mennyit — érdemül legyen betudva — a kereskedői és iparos osztály kereskedelmi utazók révén létesített.

A hatóságok előtt hétrét görnyedő volt bíráinknak és képviselőtestületeinknek, hatóságaikkal együtt, a rovására irandó, hogy pl. elestünk a Zombor — Ujvidéki vasuti vonaltól, minek eredménye, hogy pl. Gajdobra egy év alatt többet fejlődik, mint Palánka tíz év alatt. Tehát mögötte maradunk egy közönséges parasztfalunak.

Mert egyes adminisztratív hatóságok emberei a bíró s képviselőtestületi választásokkor mindig arra törekedtek, hogy vagyoniilag tekintélyes, de szellemileg korlátolt oly alakokat juttassanak a község élére, kiknek bármely hivatalnok szemöldök rángatás patancsszámba ment s a mellett kitűnő kortes szolgálatokat tettek képviselőválasztásokkor, a mennyiben a szava-

zópolgárokat, mint — birkanyáját, odaterelték az urnához, éveken át leszavazni olyan érdemes jelöltre, ki életét nemrégiben egg levorvelgolyóra érdemesítette.

Továbbra is ilyen szavazómasinák, álomszuszékok, bornirt alakok, kortestekintélyek kellenének, hogy Zomborban meg legyenek elégedve, Palánkán meg ne történjék semmi. Se előre se hátra. De hátra inkább.

Előszedték hát a régi, elkapott fogást és Kristofek József úr derék, tisztelt, becsült személyét Eris almájául oda akarják dobni a polgári pártna, hogy az összevesszen és marakodjék, egyik része Kristofek, másik része Rebel mellett foglaljon állást, végezetül pedig valami hülye alak kerüljön ki győztesen a listából.

Nem hisszük, hogy ez Kristofek úr tudtával és beleegyezésével történjék. Sőt meg vagyunk róla győződve, hogy a leghatározottabban fog tiltakozni az ellen, hogy őt stróhn annak akarják odaállítani és egyszerű eszköznek a polgári párt szétugrasztására felhasználni.

Szóba került az ő személye, még pedig komolyan és komoly polgárok értekezletén. S a jövődre nézve az a jelszó lett kiadva, hogy az egyesült pártnak csak egy jelöltje legyen. A polgárság zöme Rebel mellett foglalt állást. Tehát Rebel Lajos a párt egyetlen jelöltje. S őt el kell fogadniok azoknak is, kik Kristofek urat szerették volna jelöltjüknak. A mint megfordítva is kellett volna eljárni. Mert addig párt a párt, míg fegyelmezni tudja magát a többség akaratával szemben. Külömben civakodó bandává válik mely aztán megérdemli, hogy hátán verjék el a port.

Szó nincs róla, Kristofek úr minden tekintetben rátermett a bírói székre.

De most nem erről van a szó. Hanem arról, hogy az egyesült polgári párt mint egységes tábor vonuljon a bíróválasztásra ccupán és pusztán egy jelölttel. És ebben a pártban ne akadjon Judás, se a jelölhetők se a szavazók között.

A pártnak ereje egységében és fegyelmeztségében van. Ezt megmutatta az utolsó képviselő testületi választás is. A pár csakis erre az erejére támaszkodhatik ettől remélhet győzelmet.

Vannak ugyan naiv lelkek ebben a portban is, sőt annak vezetői között is, kik jó pénznek vették, hogy a tekintetes urak „gute Miene zum bösen Spiel“ csináltak sőt nem egynek még ebben a században imponál a hivatalnokai vállveregetés és parolázás: ám ezek a rövidlátó atyafiak egy egész századra visszamenőleg elfelejtik Palánka község választási történeteit. Ugyan-ugyan mikor volt hiány a vállveregetésben, párolázásban és mégis, mikor volt ezen a czimen a polgárság a község élére megválasztva?

Nyulfark végén van az uri kegy és ígért.

Nagy bolond, aki abban bizakodik.

Polgárok, ne várjatok senkitől semmit, legfelebb becsapást és megtévesztést.

Támaszkodjatok a magatok erejére, innen int felétek a győzelem babérja!

Polgár.

HIREK.

A Petőfi Társaság kiadásában igen értékes és eredetire felette érdekes díszmű jelenik meg november hó folyamán a könyvpiacra. Ez a díszmű Petőfi összes művei. A hatalmas könyv, mely a nyomda és könyvkötői technika egyik kiváló produktuma, ugyanabban az alakban és ugyanolyan nyomtatásban jelenik meg, mint az 1847-es nagy Petőfi-kiadás, a melyet a költő önmaga rendezett sajtó alá s a melyből a mai nemzedékre csak néhány féltve őrzött példány maradt. A Petőfi Társaság elhatározta, hogy Petőfi-kultusz fejlesztése érdekében, de egyszersmind hálája jeléül; mind azoknak, a kik a most kibocsájtott egy koronás Petőfi sorsjegyeknek terjesztésében segítségére lesznek és legalább is 40 darab sorsjegyet vesznek vagy ismerősök körében elhelyeznek, ajándéképen, emlékül megküldi Petőfi összes műveinek ezt az értékes díszkötetét, a mely a könyvpiacra 20 korona bolti árban kerül forgalomba.

(A hamisításokról.) Korunk haladásait, sajnos, nyomom követi a ravasz hamisítások minden neme. A városokba hamisított élelmiszerek, a vidékre hamisított ipari termékek kerülnek. Ujabb idő óta az ismert »szarvas« jegyű szappan lett áldoztatva a legkülömbözőbb utánzásoknak. Ez a maga nemében egyedül szappan tudvalevőleg az ugró szarvast viselt védjegyként. Ez ime felbukkan minden lehető ugró állat, szarvakkal vagy azok nélkül, csak valamelyest hasonlítson a »Schiht szappan« szarvasához. Ügyeljünk tehát szappanbevásárlásainknál jól a »szarvas« védjegyre.

A gyógyászat hihetetlen módon haladt a legutolsó évtizedekben. Így például ma a régi, kitűnő háziszser, a csukamájolaj is formában kapható, mely nencsak hátrányaitól visszatetsző szagától és ízétől mentes, hanem feltétlenül könnyen emészthető állapotban nyújtja, ami hatásának erejét növeli. És ez a »Scott-téle Emulsió«, melyet minden gyógyszerárban árusítanak.

„Pesti Hirlap“
Magyarország legelterjedtebb és legmegbízhatóbb politikai napilapja.
Kérjen mutatványszámot.
Budapest, V. Váci körút 78. sz.

Loden-szoknyák

(GYAPJU-SZOKNYÁK)

simák vagy színes szegélylyel drbja 1 K 20
karrizott vagy csikos darabja 1 K 30
csikos szoknyák barna csikkokkal dja 1 K 50
Crisett, flanel, barchend, cloth stb szoknya,
külömféle

Aru-maradékokat

minden mennyiségben küld utánvétellel

Heinrich Cuhel
Ingrowitz, Morvaország.

„AZUJSÁG“

MAGYARORSZÁG LEGJOBB ÉS
:: LEGNAGYOBB NAPILAPJA ::

FÜMUNKATÁRSÁK :

Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás,
Kozma Andor, Mikszáth Kálmán.

Mutatvány számot ingyen küld a kiadó-
hivatal : Budapest, VII. Rákóczi-ut 54. sz.

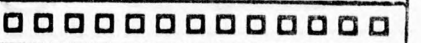
NESTLE
GYERMEKISZTJE
 csecsemők lábbadozók
 gyomor-bajosok részére
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
 Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszer-és élelmiszer-és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házában
 mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannával
 tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Vasárolók és házalók
 tudassák címüket velem
Csernicsek Imre, Palánka.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 63.
 Által a legjutányosabb árak mellett ajánljuk:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakaszalók, járgény-cséplőgépek, löhőre cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszaló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szécskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

SOMOGYI GYULA
 okl. mérnök HAJDUNÁNÁS.
 Legjobb rendszerű körkemencék kitérő előmelegítéssel.
 Szabadalmazott boltozat nélküli körkemencék.
 Tíz ezer koronától kezdve: Tégelygátak teljes berendezése. Szakszerű üzembarendezés. Előleges tárgyalás díjmentes.

Nyomatott Csernicsek Imre gyorsajtóján, Palánkán.

Motorvezők figyelmébe!
 Géptulajdonosok figyelmébe!
 Hazai gép és motorvállalat

Kállai István és Társa
 Budapest, VI., Lőportár-utca 14 a.

szállít: új és kevésbé használt, gyárilag teljesen kijavított legújabb rendszerű **benzin-petrolin-gáz és szivógázmotorokat** olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Motoraink telepünkön bár mikor üzemben láthatók. Elvállal: bármily motor és automobil javítási és átalakítási munkálatokat, motorszerelest, és egyéb e szakba vágó munkák teljesítését.

!! Külön gép hegesztő osztály !!
 ahol bármily repedt és törött géprészek új hegesztő eljárással kifogástalanul, mint újak összeforrasztatnak, miáltal jelent. keny költség megtakarítás érhető el. Megbízások olcsón, gyorsan és pontosan teljesítettek.
 Telephon 103-28.

TÖRLEY PEZSGÓ
CASINO
TALISMAN
GRAND VIN

Nyavalyaförés! Ki nyavalyatorús górcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot ingyen és bérmentve kapható a szab. hattyú gyógyász. Majna Frankfur

Mielőtt naptárakat venne az 1909. évre nézze meg előbb a mi kiadványainkat, ahol nagy választékból kikeresheti a megfelelőt.
 Csernicsek Imre, könyvnyomdája
 Palánka, Fő-utca 281.

Aki
 saját vagy gyermeke
Köhögés,
 rekedtség, kotarrus, elnyálkásodás, légsűf, és toroktatarrnstól szabadulni akar, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlt
Kaiser-féle Mell-karamellát
 a 3 fenyővel.
 5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány.
 Csomagja 20 és 40 fillér.
 Doboz 80 fillér. Kapható:
 Honl. Imre Mária gyógyszer-tárában
 Német-Palánkán.

Gazdák figyelmébe!

Hatósági engedély nélküli szalmafedelel házak között is használható.

a valódi Kállai-féle „GLORIA” benzin motorok és motoreséplőkészletek a legjobbak, aki tehát minden tekintetben megfelelő könnyű kezeléssű motort jutányos árban teljes jóállással 3-5 évi részletfizetésre akar beszerezni, forduljon bizalommal ezen szakértő

Kállai motortelep

BUDAPEST VI. Nagymező-utca 43. sz.
 Figyelmeztetés: Minden gazda ügyeljen pontos címünkre és csakis olyan motort vásároljon, melyen a magyar kaszás védjegy látható, mert csakis ezek a valódi „GLORIA” motorok.
 — Pontos levélcím.
Kállai motortelepe
 Budapest, VI., Nagymező-utca 43.
 Nagy képes árlapunkat bárkinek ingyen küldjük. Gépeink terjesztése érdekében használt gőzgépek és járgányos készletek cserébe vétetnek.